Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U004231

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-12-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хуторна Ганна Павлівна
2. Hanna P. Khutorna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-0391-8920

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту:

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача: Національний технічний університет "Дніпровська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02070743

Місцезнаходження: проспект Дмитра Яворницького, Дніпро, Дніпровський р-н., 49005, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 11500

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.31.41, 16.31.42

Тема дисертації:

1. Дослідження інтерсеміотичних моделей перекладу з англійської мови українською на матеріалі екранізованого літературного твору.

2. Research on intersemiotic translation models from English into Ukrainian based on a film adaptation of a literary work.

Реферат:

1. Актуальність дослідження зумовлена стрімким розвитком мультимедійних форматів і зростанням ролі інтерсеміотичного перекладу, особливо у сфері кінопродукції. В українському науковому просторі дослідження інтерсеміотичного перекладу є поодинокими, що ускладнює вироблення єдиної методології аналізу цього явища. Водночас активна поява англомовних кінотекстів в українському медіапросторі потребує системного вивчення механізмів їхнього перекодування й адаптації для збереження смислів та культурно значущих концептів оригіналу. Метою дослідження є виявлення та аналіз особливостей інтерсеміотичного перекладу на матеріалі екранізованого літературного твору, а також можливих перекладацьких труднощів та способів їхнього подолання. У дисертації вперше здійснено комплексне

дослідження інтерсеміотичного перекладу як процесу переходу літературного твору в екранізацію із залученням запропонованої інтермедіальної моделі інтерсеміотичного аналізу, визначено ключові компоненти та закономірності такого переходу, а також досліджено процес перекладу філософських концептів у художньому творі та змогу збереження таких концептів в екранізації. Запропоновано методику інтерсеміотичного аналізу, яка передбачає визначення епізоду як основної одиниці дослідження інтерсеміотичного перекладу й враховує як семантичну завершеність, так і мультимодальну реалізацію елементів, які трансформовано в екранізації. Уперше здійснено зіставлення результатів інтерсеміотичного перекладу з результатами традиційного міжмовного перекладу текстових фрагментів. Теоретичне значення роботи полягає в розширенні й поглибленні поняттєво-термінологійного апарату перекладознавства через уточнення природи інтерсеміотичного перекладу та його розмежування з дотичними феноменами. У роботі обґрунтовано доцільність застосування інтермедіальної моделі інтерсеміотичного перекладу, яка враховує складну взаємодію вербальних, візуальних, аудіальних і кінематографічних кодів як повноцінних семіотичних систем, а також запропоновано методику інтерсеміотичного аналізу, відповідно до якої епізод визначено як аналітичну одиницю, релевантну як для літературного, так і для кінематографічного твору. Практична цінність одержаних результатів полягає в застосуванні розробленої в дисертації методики інтерсеміотичного аналізу для вивчення інших випадків адаптації літературних творів у різних семіотичних системах, зокрема в межах кіномистецтва, театру, коміксів, аудіовізуальних проєктів тощо. Запропонований підхід до аналізу епізодів як одиниць інтерсеміотичного перекладу може бути використано в практиці кіносценарної адаптації, літературного редагування та міжмедійного контентного аналізу.

2. The relevance of this study is determined by the rapid development of multimedia formats and the growing role of intersemiotic translation, particularly in the field of film production. In Ukraine, studies on intersemiotic translation remain scarce, which complicates the development of a unified methodology for analyzing this phenomenon. At the same time, the active emergence of English-language film texts in the Ukrainian media space requires a systematic examination of the mechanisms of their recoding and adaptation in order to preserve the meanings and culturally significant concepts of the original. The aim of this research is to identify and analyze the features of intersemiotic translation based on a literary work and its screen adaptation, as well as to explore potential translation difficulties and strategies for addressing them. The dissertation presents the first comprehensive study of intersemiotic translation as the transformation of a literary work into a screen adaptation. It proposes an intermedial model of intersemiotic analysis, defines the key components and regularities of such transformation, and investigates the possibility of preserving philosophical concepts in film. The study introduces an original methodology that treats the episode as the primary unit of analysis, focusing on its semantic completeness and multimodal realization. The theoretical significance of the research lies in expanding the terminological apparatus of translation studies through clarification of the nature of intersemiotic translation and its distinction from related phenomena. The study substantiates the relevance of the intermedial model that incorporates the interaction of verbal, visual, auditory, and cinematic codes as full-fledged semiotic systems. The methodology suggested herein treats the episode as an analytical unit relevant for both literary and cinematic works. The practical significance of the findings lies in the potential application of the suggested methodology for analyzing other adaptations across different semiotic systems – cinema, theatre, comics, audiovisual media, etc. The approach can be used in screenwriting, literary editing, and intermedial content analysis. The materials may also be used in academic courses on translation theory and practice, semiotics, intermedial studies, film adaptation analysis, and in training specialists in media communication, audiovisual translation, and literary studies.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Хуторна Г. П. Екранізація літературного твору як особливий вид інтерсеміотичного перекладу. Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету, серія «Філологія» 2023. № 61. С. 162–168. URL: https://doi.org/10.32841/2409-1154.2023.60.2.37
- 2. Хуторна Г. П. Епізод як одиниця інтерсеміотичного перекладу. Український смисл: збірник наукових праць / гол. ред. д-р філол. наук, проф. І. С. Попова. Дніпро : Ліра, 2024. Вип. 2. С. 122–136. URL: https://doi.org/10.15421/462430
- 3. Khutorna H. The role of an episode in reproducing intermedial relations in intersemiotic translation. Теорія і практика викладання української мови як іноземної. 2025. Вип. 19. С. 248–260. URL: http://dx.doi.org/10.30970/ufl.2025.19.4823
- 4. Khutorna H. Film adaptation of literary works as a specific type of intersemiotic translation. Scientific journal of Polonia University. Czestochowa, 2023. № 58. P. 98–108. URL: https://doi.org/10.23856/5814
- 5. Хуторна Г. П. Екранізація літературного твору як особливий вид інтерсеміотичного перекладу. Sociocultural and Philological Paradigms of Contemporary Linguistic Education: Collective monograph / ed. by O. I. Panchenko. Karlsruhe, 2023. P. 134–150. URL: https://doi.org/10.30890/2707-1685.2023-10-01 ISBN-13 (15) 978-3-949059-69-8
- 6. Хуторна Г. П. Особливості інтерсеміотичного перекладу літературного хронотопу. Лінгвістична палітра перекладу: від слова до тексту: Колективна монографія / ред. О. І. Панченко. Карлсруе, 2024. С. 148–167. URL: https://doi.org/10.30890/978-3-98924-012-4.2024 ISBN-13 (15) 978-3-98924-012-4
- 7. Хуторна Г. П. Специфіка перекладу англомовних кінотекстів через застосування техніки ліпсинк. Матеріали ІІ Міжнародної науково-практичної конференції «Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу: стратегії розвитку» (25–26 листопада 2022 року). Одеса, 2022. Ч. 3. С. 277–279. URL: http://catalog.liha-pres.eu/index.php/liha-pres/catalog/book/178
- 8. Хуторна Г. П. Дослідження інтерсеміотичних моделей перекладу з англійської мови українською на матеріалі екранізованого літературного твору. Література як семіотичний ресурс культури. Всеукраїнська наукова конференція (ХХ Філологічні читання пам'яті Н. С. Шрейдер): Матеріали / упорядник Т. Є. Пічугіна. Дніпро : Тріменс ЛТД, 2023. С. 92–93. URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2023/materiali%20konf/1_literatura_yak_semiotichniy_resurs_kulturi.pdf
- 9. Хуторна Г. П. Екранізація літературного твору як особливий вид інтерсеміотичного перекладу. «Велике і вічне…»: Михайло Федосійович Гетманець: матеріали Всеукраїнської наукової конференції з міжнародною участю (м. Харків, 15–16 вересня 2023 року). Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2023. С. 127–130. URL: https://zenodo.org/records/8405964
- 10. Хуторна Г. П. Особливості інтерсеміотичного перекладу літературного хронотопу. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Досвід онлайн та офлайн навчання іноземців та перекладачів. До 35–річчя кафедри перекладу та лінгвістичної підготовки іноземців ДНУ». Дніпро : Ліра, 2024. С. 49–51. URL: https://www.dnu.dp.ua/docs/ndc/2024/materiali_konferenc/4_dosvid_onlayn_ta_oflayn_navchannya_inozem
- 11. Khutorna H. Interlingual and intersemiotic translation of philosophical concepts in Stephen King's Novel "11.22.63". Synergy of Science, Technology, and Innovation: Proceedings of the International Scientific Conference (2025, May 6). Amsterdam, Netherlands : Bookmundo, 2025. P. 128–132. URL: https://researcheurope.org/wp-content/uploads/2025/05/re-06.05.25.pdf

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0125U002090

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Панченко Олена Іванівна

2. Olena I. Panchenko

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.02

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-2217-5613

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57223038470; https://www.webofscience.com/wos/author/record/T-1655-2017; https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=Br0BfzUAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Крисанова Тетяна Анатоліївна

2. Tetiana Krysanova

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-9456-3845

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57224545421; https://scholar.google.com/citations?user=jW2bDjgAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голубенко Наталія Іванівна

2. Nataliia I. Holubenko

Кваліфікація: к. філол. н., 10.02.16

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-4001-8793

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57870075500; https://scholar.google.com/citations?user=5lil_CgAAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Київський національний лінгвістичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125289

Місцезнаходження: вул. Велика Васильківська, Київ, 03680, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ребрій Олександр Володимирович

2. Oleksandr Rebrii

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.16

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-4912-7489

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57197723276; https://scholar.google.com/citations?user=ak5-nc8AAAAJ&hl=uk

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Код за ЄДРПОУ: 02071205

Місцезнаходження: майдан Свободи, Харків, Харківський р-н., 61022, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дьячок Наталя Василівна

2. Natalia V. Diachok

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.02

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-1452-4596

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58041856000; https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=wO-2lAgAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Код за ЄДРПОУ: 02066747

Місцезнаходження: проспект Науки, Дніпро, Дніпровський р-н., 49045, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Попова Ірина Степанівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Попова Ірина Степанівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Ходанен Тетяна Володимирівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна